

Jsme dost chytrí na chytré budovy?

Při rozhovorech s uživateli chytrých budov se stále setkáváme s názory, že budovy neplní funkce, které plnit mají. V kancelářské budově, na jejíž jednu stranu svítí slunce, jede klimatizace naplno a lidé v kancelářích orientovaných na tuto stranu chodí ve svetrech. Na opačné straně budovy pak zase temperuje topení a lidé zde chodí v kraťasech a tričkách. U domácí automatizace se zase často setkáváme s odmítavým postojem a argumentací, že třeba k tomu, aby si babička mohla zajít na toaletu, musí si před tím v obýváku na ovládacím panelu či tabletu na něm rozsvítit světlo.

► MILAN LOUCKÝ; FOTO: INSIGHT HOME

VĚTŠINA Z TĚCHTO NÁZORŮ jsou bludy a jde jen většinou o lidské dohady, bádorky a především o lenost něco řešit a změnit to. Chytré budovy mají lidem nabízet pohodlí, vyšší, než na jaké byli zvyklí.

Pohodlí a ekonomika

A o tom to je. Elektronika domu může hlídat pohyb osob a v místnostech, kde se právě nikdo nenachází, může být topení přiškrčeno. Po odchodu obyvatel domu vypne zásuvky, ve kterých jsou spotřebiče, které mohou plýtvat energií. Cílem je pohodlí obyvatel, nezanedbatelným přínosem je i ekonomické hledisko. Elektronika se stará o vše. Abychom byli přesní – o to, co vy chcete elektronicky ovlivňovat.

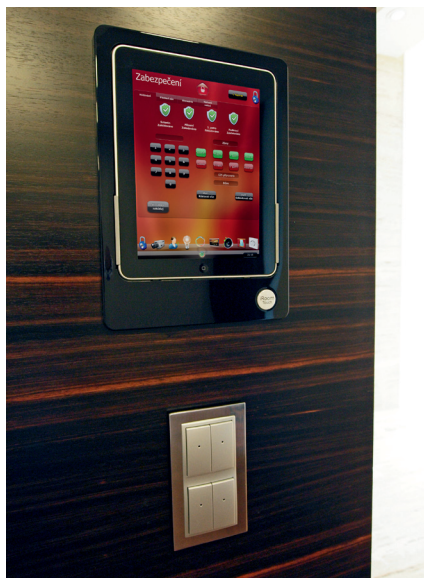
Obavy lidí z přetechnizovaných budov jsou mnohdy liché. Do hry totiž vstupuje lidský faktor, který dokáže ovlivnit všechna dění v chytré budově. A je jen na něm, aby posoudil všechny varianty a možnosti. Je na něm, zda použije značková a vyzkoušená zařízení nebo laciné výrobky od bezejmenných firem z Východu.

Zkušenost

S množstvím realizací chytrých budov rostou i zkušenosti firem, zabývajících se stavbou chytrých budov a výrobou akčních členů, a ty se odrážejí v nabídce programového vybavení. Směřem k zákazníkovi jsou tu společnosti, zabývající se realizací chytrých budov.

Malý český člověk ale vidí v takových firmách zlatokopy, kteří se obohacují na lidech, kterým chytré bydlení realizují. Velmi smutné je, že ale píšou i pro renomovaný tisk. Byl jsem svědkem toho – když jsem připravoval přílohu o chytrém bydlení pro jednu noviny, kdy dáma vystupující jako oponentka, odmítající a kritizující techniku v domácnostech, byla zvána velkou a uznávanou společností, aby se přišla – před tím, než opět bez znalosti věci napíše – podívat do vzorového domu, aby posoudila, co od chytrých budov lze čekat. Odmítla s tím, že ji to nezajímá.

Pak se vlastně nemůžeme divit tomu, že u nově realizovaných staveb jsou jen dvě až čtyři procenta připravena k následné instalaci některého z domácích řídicích systémů. „Ve světě je takových staveb kolem 40 procent,“ doplňuje k tomu Jan Průcha, majitel společnosti Insight Home, která se realizacemi chytrých budov zabývá.

Obavy většinou zbytečné

Pokud se postavíme do role člověka, který si zvykl na svůj styl života, pak od něj nemůžeme čekat, aby svůj domov moc mermom osazoval elektronikou, která mu v konečném důsledku ušetří peníze především za vytápění. Je to o myšlení hodně dopředu, protože návratnost investic se dá počítat mnohdy na desítky let.

Lidé se bojí – neprávem – realizací chytrého bydlení. Obávají se ho proto, že neznají částku, kolik bude taková realizace stát. Jan Průcha konstatuje, že tato částka může být deset patnáct procent z celkové částky vydané za bydlení, ale může být i mnohem vyšší. Lidé si totiž nedovedou často představit, co od nasazení automatizace mohou vlastně čekat. „Ovládat a regulovat můžeme v podstatě cokoliv, do čeho teče proud a má dálkové ovládání,“ komentuje Jan Průcha. „Efektivní je třeba řízení vytápění a chlazení, u kterého lze dosáhnout značných úspor. Z pohledu uživatele to samozřejmě je především o pocitu komfortu a bezpečí, kdy vědí, že se nemusejí starat o okna, která děti zapomenou zavřít.“ Elektronika se postará o hlavní ventil přívodu vody, pokud pozná, že někde uniká voda. Podobně je to s plynem, pokud čidlo zjistí, že někde uniká. Chcete-li vědět víc, doporučujeme přečíst si knihu Jana Průchy, která vyšla loni, přesto ale má stále co říci. Najdete ji zdarma ke stažení na tomto odkazu: www.insighthome.eu/Chytre-bydleni.

Realizace

Viděli jsme spoustu chytrých a nápaditých realizací chytrých bytů i domů, budov. Stížností typu: nestojí to za nic, nikdy bych do toho nešel, je to drahé a zbytečné, dnes už neobstojí. Stížnosti by se měly spíše dotýkat toho, kdo takovou stavbu či byt navrhl a realizoval. Většina toho, co mnozí kritizují, je totiž o lidské hlouposti a hlavně – o lenosti! Pokud někdo nastaví systém špatně, je třeba, aby ovládací programy změnil, nastavil zařízení jiné parametry. Někdy to chce i delší ladění, protože každá budova je jedinečná, proto je třeba ji – před tím, než se začne využívat – vyladit tak, aby její obyvatelé byli spokojeni a nasazení elektroniky bylo přínosem a ne černou mřou.

Náklady na realizaci

„Reálně můžete počítat s nárůstem o 10 až 15 procent z ceny nemovitosti, kterou elektronikou vybavujete,“ říká Průcha. „Setkávám se ale s dost nerealistickou a nadnesenou cenou, kdy firmy slibují jen tříprocentní nárůst.“ Samozřejmě, i to lze, ale jde jen o základní funkčnosti, které většinou nedotahují do konce komfort. V každém případě i zde platí ono známé rčení: nejsem tak bohatý, abych mohl kupovat laciné věci, a proto nám odhad Jana Průchy připadá daleko realističtější.

Pro realizaci chytrého bydlení se obračejte na odborníky. Ti vám poradí, co byste měli chtít od systému a jaké vymoženosti nabízí. Samozřejmě že každá funkčnost přináší zvýšení nákladů na realizaci. Nebudu zde hovořit o automatických garážových dveřích, topení dle předpovědi počasí, zapnutí pračky na dálku, vyhříváném chodníku, automaticky uzavíraných oknech a stahovaných roletách, zasunutí markýz při poryvech větru, topení v místnostech, kde se někdo pohybuje, o možnosti sledování domu na dálku nebo převzetí kamery u vchodových dveří až na mobil a možnost vpuštění řemeslníka na dálku, zakódování a odkódování budovy, napuštění vany na dálku. Tohle je jen zlomek toho, co chytrý dům dnes dokáže.

Pokud se vám to ale zdá málo a věříte stále spíš sami sobě, ještě jste nedospěli k tomu, aby pro vás byl chytrý dům přínosem. Pokud vás chytrý dům vzrušuje, pak jste na něj připraveni a můžete ho mít. A užívat si ho, užívat si život na plné obrátky. ■